

Integration af flersproglighed og interkulturalitet i lokale sprogstrategier

Ana Kanareva-Dimitrovska

Det Nationale Center for Fremmedsprog (Vest)
Det Europæiske Center for Moderne Sprog –
Kontakt punkt Danmark

Introduktion

“Wer fremde Sprachen nicht kennt, weiß nichts von seiner eigenen.“
Goethe

Dét at lære et fremmedsprog er også en måde at forstå sit modersmål bedre.

- Flersproglighed: én som taler flere sprog i forskellige kommunikationssituationer (i skolen, hjemme, i sociale interaktioner, osv.)
- Interkulturalitet: alle interaktioner og identitetsforhandlinger, når to mennesker mødes

Strategi for styrkelse af fremmedsprog

✓ ”Kommunerne og uddannelsesinstitutionerne opfordres til at udarbejde lokale sprogstrategier, der angiver, hvordan der arbejdes med at styrke fremmedsprogene på de enkelte skoler og institutioner.”

✓ ”Det Nationale Center for Fremmedsprog skal understøtte og bidrage til udviklingen af de lokale sprogstrategier.”

I dette oplæg:

- Lokale sprogstrategier på makro-, mikro- og nano-niveau
- Man kan forstå ‘lokale sprogstrategier’ på forskellige måder, forskellige former og niveauer

Lokale sprogstrategier på makro-niveau

- Der er behov for en omfattende og strategisk indsats, hvor flere aktører fra alle niveauer bliver involveret på kryds og tværs, dvs. lærere, forældre, erhvervsfolk, politikere, beslutningstagere, medier m.fl., og alle skal samarbejde om et fælles mål

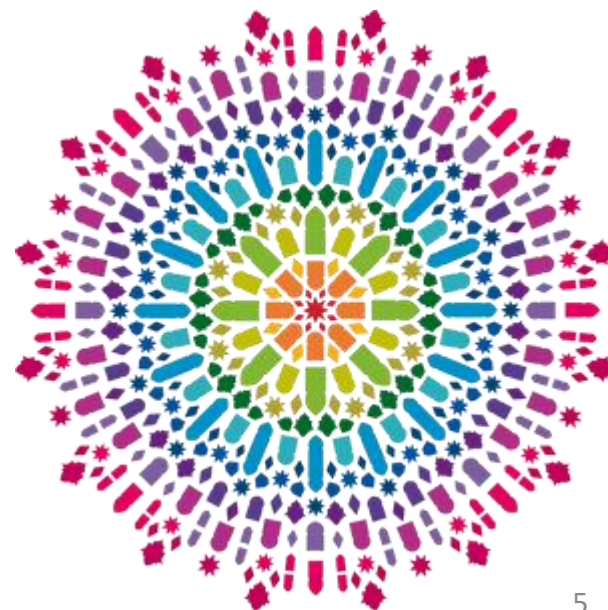
fx kan flere aarhusianske gymnasier og folkeskoler samarbejde med Aarhus Kommune om:

- ✓ at skabe et overblik over sprog, som tilbydes i kommunen,
- ✓ at gøre status over det aktuelle sproglærerlandskab og fremtidige behov,
- ✓ at prøve at skabe en bedre sammenhæng mellem de forskellige uddannelsesniveauer osv.

Regeringens målsætninger – vores ‘mantra’ i de kommende 5 år

“Målsætning 1: Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer udover engelsk.

Målsætning 2: Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne.”

Lokale sprogstrategier på mikro-niveau

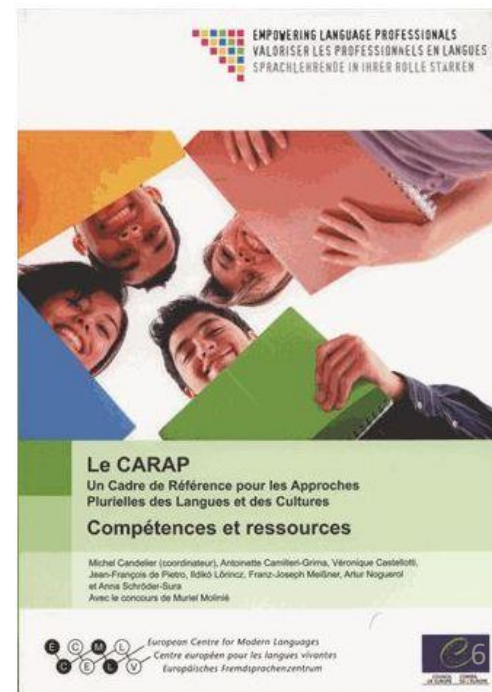
FREPA - Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures
(da: REPT - Referenceramme for pluralistiske tilgange til sprog og kultur)

kan bruges som værktøj for udarbejdelse af læreplaner / fremmedsprogshandleplaner men også som 'tillæg' til eksisterende læreplaner (fx online didaktiske materialer), hvis man vil inkorporere et flersprogligt perspektiv.

Fire pluralistiske tilgange:

- Interkulturel pædagogik
- Integreret sprogdidaktik
- Interkomprehension mellem beslægtede sprog
- Éveil aux langues (Awakening to languages / Sproglig opmærksomhed)

<http://carap.ecml.at/>

Tre cases hvor FREPA har haft en central rolle i konceptualisering af de nye læreplaner

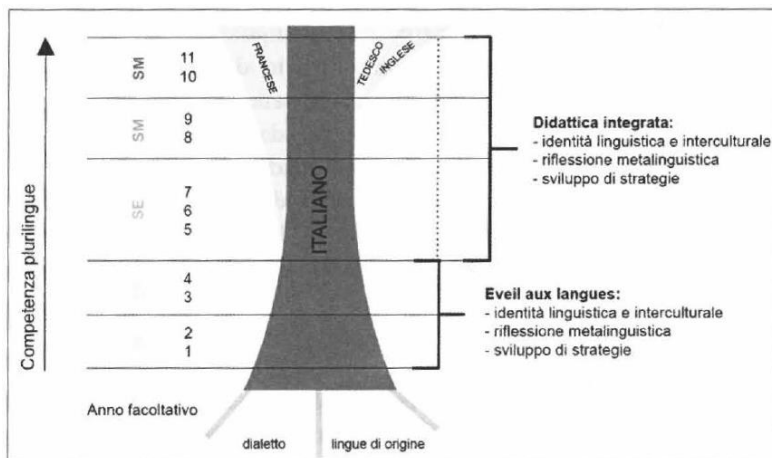

1. Fransktalende del af Schweiz: Plan d'études romand (2016)

- Fransk: language of schooling
- Tysk, engelsk og italiensk: fremmedsprog
- Læreplanerne anvender FREPA-deskriptorer for at beskrive læringsmål for sprog 1, 2 og 3, sprog i hjemmet, regionale dialekter, latin, samt en refleksion over relationerne mellem sprog ('approche interlinguistique')

2. Italiensktalende del af Schweiz - Piano di studio della scuola dell'obbligo (2016)

- Italiensk: første sprog
- Fransk, tysk og engelsk: andetsprog
- Latin: stamsprog
- Integreret sprogdidaktik og Éveil aux langues
- 5 domæner af kompetencer:
 - Receptive kompetencer (mundtlige og skriftlige)
 - Produktive kompetencer (mundtlige og skriftlige)
 - Flersproglige og interkulturelle kompetencer med eksplicit reference til FREPA-deskriptorer

www.pianodistudio.ch/
www.plandetudes.ch

Tre cases hvor FREPA har haft en central rolle i konceptualisering af de nye læreplaner

3. Finland

- **Global citizen's path** – materialer udviklet i Oulu Kommune, som Undervisningsministeriet bagefter opfordrede til at blive anvendt i hele landet. Læringsmål og undervisningsmaterialer blev tilpasset med udgangspunkt i FREPA.

<https://frepafin.wordpress.com/>

Tre cases hvor FREPA har haft en central rolle i konceptualisering af de nye læreplaner

2 skemaer med læringsmål baseret på FREPA-deskriptorer og undervisningsmaterialer: Sprog

Language Grid by Grade (English)

A key to using the Language and Culture Grids

Knowledge	Skills	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Skills	Attitude

The grids build over grade level in their development and understanding of concepts relating to culture and language via Awareness, Realization, Appreciation and finally Acceptance.

Grade 0-2	Is aware of the existence of languages	Can recognize different sounds	Can identify the differences between spoken and written language	Accepts that you do not understand all spoken languages in your neighborhood	Is curious about languages
Grade 3-4	Is aware of the roles of languages spoken in his own environment	Is aware that languages have rules	Can identify strange words in their own mother tongue / in their native language	Is open to linguistic diversity	Wants to be involved in situations where other languages are used
Grade 5-6	Is aware of belonging to more than one language community and understands its impact on their identity	Know that languages are learned through learning strategies	Learn to use one's own language skills to understand other languages	Wants to use communication means suitable for interaction in different situations	Understands a positive attitude is helpful towards learning languages
Grade 7-9	Knows that the same language has different variants	Knows knowledge-intensive information about history, culture, politics and geography	Can systematically compare aspects of different languages	Can explain the characteristics of their own languages when compared to other languages	Appreciate their own language and other languages in the world and wants to develop further their language skills

Tre cases hvor FREPA har haft en central rolle i konceptualisering af de nye læreplaner

2 skemaer med læringsmål baseret på FREPA-deskriptorer og undervisningsmaterialer: Kultur

Culture Grid by Grade (English)

A key to using the Language and Culture Grids

Knowledge	Skills	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Attitude	Attitude
Knowledge	Knowledge	Skills	Skills	Attitude

The grids build over grade level in their development and understanding of concepts relating to culture and language via Awareness, Realization, Appreciation and finally Acceptance.

Grade 0-2	Is aware of the similarities and differences of cultures	Can observe cultural similarities and differences	Understands the different features of other cultures	Is open to people around them	Is curious about other cultures
Grade 3-4	Is aware that cultures are changing	Is aware of the impact of culture / cultures on human identity	Can compare the similarities and differences of cultures	Respects other cultures by viewing the cultures in a positive way	Is willing to participate in cultural activities
Grade 5-6	Is aware of the diversity of their neighborhood	Knows that cultural differences can affect communication	Can discuss the similarities and differences of their culture with others from different cultures	Accepts diversity and is open to other cultures	Bring out your own culture / cultures positively
Grade 7-9	Knows that the world is multifaceted	Knows that cultural identities are influenced by many factors	Understand similarities and differences in cultural practices and can identify stereotypes	Understands the importance of cultures for individuals and communities	Appreciates the diversity of the world and its own identity

Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education (2016)

Jean-Claude Beacco, Michael Byram, Marisa Cavalli, Daniel Coste, Mirjam Egli Cuenat, Francis Goullier, Johanna Panthier

1. Curriculum, competences, and plurilingual and intercultural education
2. Designing curricula for plurilingual and intercultural education
3. Elements for curriculum scenarios geared to plurilingual and intercultural education

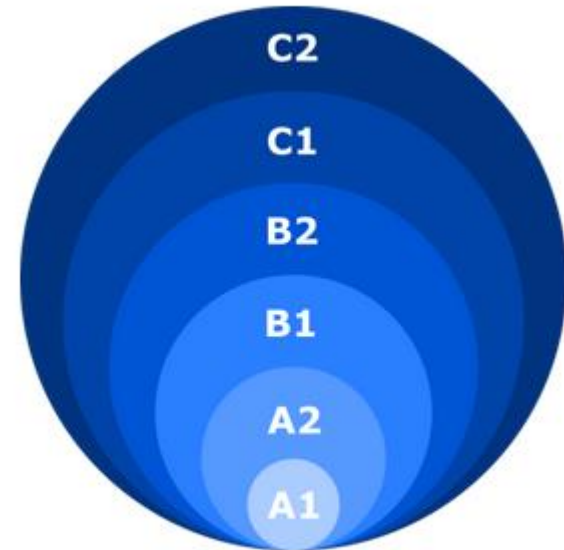
<https://www.coe.int/en/web/language-policy/guide-for-the-development-and-implementation-of-curricula-for-plurilingual-and-intercultural-education>

CEFR

Common European Framework of Reference for Languages

www.coe.int/lang-CEFR

<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>

Nano-niveau: Europæisk Sprogportfolio

<http://ecml.dk/viden-og-inspiration/europæisk-sprogportfolio/>

- Selvevalueringsværktøj baseret på en metakognitiv tilgang – ‘lære at lære’ - er den bedste måde at motivere de studerende til at tage ansvar for deres egen læring
- Et innovativt læringsinitiativ - den større brug af den Europæiske Sprogportfolio

Inspiration – Mulige forslag

- Den Europæiske Sprogdag d. 26. september / en National Sproguge for at tilskynde til læring af moderne sprog - én uge med fokus på sproglig og kulturel mangfoldighed, aktiviteter og projekter på tværs af sprog og niveauer med særlig støtte fra medierne
- Flere (prestigefyldte) konkurrencer / tilbud på folkeskoler / gymnasier / universiteter / læreruddannelser for de bedste elever / undervisere (fx i samarbejde med de franske, tyske, spanske, engelske ambassader og kulturinstitutter)
- Tæt samarbejde med Institut Français, Goethe Institut, British Council, m.m. ifm. mobilitetsprogrammer for studerende / elever og undervisere
- Efteruddannelse til lærere: mere attraktiv og mere effektiv sprogundervisning (fx mere teknologiunderstøttet fremmedsprogsundervisning)
- Flere timer til sprog i skolen

Inspiration – Mulige forslag

- Introducere sprog i hvert fag / CLIL og pluriliteracies – "every teacher is a language teacher" (fx tosprogede klasser i gymnasier / folkeskole)
- Tæt samarbejde med erhvervslivet er et imperativ: sprog skal være in sync med de aktuelle markedsbehov og unge menneskers employability - sprogfærdigheder skal fremstå som værdsatte og efterspurgte på arbejdsmarkedet
- Fordomme om (fremmed- og andet-)sprogsdidaktik i det akademiske felt skal udfordres: Sprogdidaktik er en selvstændig disciplin, der har samme værdi som lingvistik og litteratur
- Sproghierarkiet (sprog 1 – sprog 2 – sprog 3) skal udfordres: Sprog er ligeværdige.

Kontakt: Ana Kanareva-Dimitrovska, PhD
Centerkoordinator, Det Nationale Center for Fremmedsprog (Vest)
Projektleder, Det Europæiske Center for Moderne Sprog – Kontaktpunkt Danmark
aeakad@cc.au.dk / ncffvest@cc.au.dk / contactpoint@ecml.dk